

Original Article

The Relationship between Spiritual Intelligence and Team Culture with the Sports Ethics of the Athletes of Sports Teams

Jafar Barghi Moghaddam^{1*}, Soosan Rasouli², Mahdi Nekufar³

1. Assistant Professor, Department of Physical Education, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. (Corresponding Author) Email: jbmoghaddam@gmail.com

2. Ph.D Student in Sport Management, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

3. MSc of Sport Management, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

Received: 10 Jan 2018 Accepted: 28 May 2018

Abstract

Background and Aim: Spiritual intelligence interacts with ethics and team culture. The aim of this study was to investigate the relationship between spiritual intelligence and team culture with the sports ethics of the athletes of sports teams of Islamic Azad University of Tabriz, Iran.

Materials and Methods: This study was an applied study in terms of purpose which was conducted using descriptive-correlational research method. Study population consisted of all athletes of sports teams of Islamic Azad University of Tabriz including 182 individuals in 2015. Using census, 175 questionnaires were distributed and completed. King and DeCicco's spiritual intelligence questionnaire (2009), Denison's team culture survey (2000) and Talebian Nia's sports ethics questionnaire (2008) were used to collect data. Pearson correlation and linear regression statistical tests were used to analyze data.

Findings: There was significant positive relationship between spiritual intelligence ($p=0.001$) and team culture ($p=0.001$) with sports ethics of the athletes of sports team. Also, there was significant positive relationship between the determinants of spiritual intelligence and team culture with the sports ethics of the participants ($p<0.05$). Multiple regression analysis showed that among determinants of the spiritual intelligence, transcendental consciousness can predict 9.8% of changes in sports ethics and among determinants of the team culture, work engagement can predict 11.6% of changes in sports ethics.

Conclusion: It is suggested that team instructors promote spirituality and sports ethics among athletes and sports environments, and cause that they feel the support of managers and promote team behavior by creating an appropriate atmosphere in sports clubs.

Keywords: Spiritual Intelligence; Sports Team; Team Culture; Sports Ethics

Please cite this article as: Barghi Moghaddam J, Rasouli S, Nekufar M. The Relationship between Spiritual Intelligence and Team culture with the Sports Ethics of the Athletes of Sports Teams. *Bioethics Journal* 2017; 7(26): 77-84.

مقاله پژوهشی

ارتباط بین هوش معنوی و فرهنگ تیمی با اخلاق ورزشی در بازیکنان تیم‌های ورزشی

جعفر برقی مقدم^{۱*}، سوسن رسولی^۲، مهدی نکوفر^۳

۱. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، تبریز، ایران. (نویسنده مسؤل) Email: jbmoghaddam@gmail.com

۲. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، تبریز، ایران.

۳. کارشناسی ارشد مدیریت بازاریابی ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، تبریز، ایران.

دریافت: ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ پذیرش: ۱۳۹۷/۳/۷

چکیده

زمینه و هدف: هوش معنوی با اخلاق و فرهنگ تیمی در تعامل است. تحقیق حاضر با هدف تعیین ارتباط بین هوش معنوی و فرهنگ تیمی با اخلاق ورزشی در میان بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی - همبستگی، جامعه آماری شامل بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز به تعداد ۱۸۲ نفر در سال ۱۳۹۴ بود که به سبب محدودیت جامعه نمونه آماری، به صورت تمام شماری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، از پرسشنامه هوش معنوی King و DeCicco (۲۰۰۹ م.)، پرسشنامه فرهنگ تیمی Denison (۲۰۰۰ م.) و پرسشنامه اخلاق ورزشی طالبیان‌نیا و همکاران (۱۳۸۷ ش.) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی استفاده شد.

یافته‌ها: بین هوش معنوی ($p=0/001$) و فرهنگ تیمی ($p=0/001$) با اخلاق ورزشی بازیکنان ارتباط معنی‌داری وجود داشت. همچنین بین مؤلفه‌های هوش معنوی و مؤلفه‌های فرهنگ تیمی با اخلاق ورزشی ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($p<0/05$). آزمون رگرسیون چندمتغیره نشان داد که از میان مؤلفه‌های هوش معنوی، مؤلفه آگاهی متعالی به میزان ۹/۸ درصد تغییرات اخلاق ورزشی را پیش‌بینی می‌کند و از میان مؤلفه‌های فرهنگ تیمی، مؤلفه درگیر شدن در کار، توانست ۱۱/۶ درصد از تغییرات اخلاق ورزشی را پیش‌بینی نماید.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌شود، مربیان تیم‌ها، معنویت و اخلاق ورزشی را در میان بازیکنان و محیط‌های ورزشی ترویج داده و با ایجاد جو اخلاقی مناسب در باشگاه‌های ورزشی، باعث شوند تا بازیکنان حمایت مدیران را احساس نموده و رفتار تیمی را ارتقا دهند.

واژگان کلیدی: هوش معنوی؛ تیم ورزشی؛ فرهنگ تیمی؛ اخلاق ورزشی

مقدمه

از جمله موضوعاتی که امروزه به طور وسیعی، در پاسخ به محیط‌های متلاطم و پیچیده در سازمان‌ها به آن توجه می‌شود، معنویت و اخلاق است. هوش معنوی به توانایی فهم عمیق سؤالات معنوی و بینش درونی اطلاق می‌شود که به عنوان نیروی خلاق از تکامل زندگی تلقی می‌شود. این نوع از هوش معرف نگرش ما به ارتباط با خود، با خداوند تعالی، با دیگران، با محیط پیرامون و همه موجودات هستی می‌باشد (۱). هوش معنوی خاص انسان بوده و از طریق آگاهی از یک بعد متعالی پدید می‌آید، هوشی تحول‌پذیر که به او قدرت می‌بخشد تا خلاق باشد و قوانین و نقش‌ها را تغییر دهد؛ قادر به انجام اصلاحات بی‌شمار گردد و بتواند شرایط را به بهترین شکل متحول کند. بروز «خود» تمام‌عیار کارکنان و رفتارهای برتر در کار، با ورود معنویت به سازمان میسر خواهد بود (۲).

معنویت باعث می‌شود که افراد با تمام وجود و با کمال رغبت و علاقه خود را وقف کار نموده و تلاشی مضاعف از خود نشان دهند و این تلاش را با احساس رضایت درونی و میل و رغبت وافر انجام دهند و از هیچ کوششی در راه موفقیت سازمان دریغ نوزند. این امر باعث می‌شود کارکنان با تمام وجود خود را وقف رشد و تعالی سازمان می‌نمایند که به مراتب این افراد تبدیل به کارکنانی با انگیزه بالا، خلاق، معتقد و با اعتماد در سازمان می‌گردند. نکته بسیار مهم این است که کارکنان کوشش زیاد را جزئی از تکالیف شرعی خود پنداشته و آن را فرصتی مغتنم برای خدمت به هموعان تلقی می‌نمایند. وجود چنین افرادی برای هر سازمانی موهبتی بزرگ و موقعیتی متعالی محسوب می‌شود. امروزه کارکنان در هر جایی که فعالیت می‌کنند، چیزی فراتر از پاداش‌های مادی را جستجو می‌کنند. آنان در جستجوی کاری بامعنا، امیدبخش و خواستار متعادل‌ساختن زندگی‌شان هستند. سازمان‌ها با کارکنان رشدیافته و بالنده‌ای رو به رو هستند که در پی یافتن کاری بامعنا، هدفمند هستند.

در واقع معنویت در کار، توصیف‌کننده تجربه کارکنانی است که حرفه آن‌ها برایشان رضایت‌بخش، بامعنا و هدفدار است. همچنین معنویت با افزایش خلاقیت، صداقت، اعتماد و

تعهد در کار همراه است (۲). سازمان‌های ورزشی نیز از این قاعده مستثنی نیستند و نیاز به کوشش و تلاش مضاعف ورزشکاران و اعضای تیم خود دارند، به ویژه این‌که در چنین سازمان‌هایی عامل برد و باخت از عوامل بسیار مهم تلقی می‌گردد و تیم‌هایی که تلاش بیشتری نمایند، گوی سبقت و موفقیت را از سایر تیم‌ها خواهند ربود و در ماراتن رقابت، موفق‌تر عمل خواهند کرد که این مهم با وجود ورزشکارانی با معنویت بالا تسهیل می‌گردد.

ورزش به عنوان یکی از پدیده‌های جهان مدرن، نه تنها به عنوان عامل تفریح و سرگرمی، بلکه به عنوان عاملی برای شادابی روح و نشاط جسم، جایگاه مهمی را در فرهنگ‌ها به خود اختصاص داده است. هر یک از فرهنگ‌ها دارای ارزش‌های اجتماعی منحصر به فرد با معنویات مورد قبول جامعه می‌باشند. در واقع همه رفتارهای فردی و اجتماعی در محیط‌های ورزشی، باید مبتنی بر اخلاقیات باشد. اخلاقیات متشکل از مجموعه آداب و رسوم فردی و اجتماعی و قواعد حاکم بر جامعه است. یکی از جنبه‌هایی که اخلاق در آن نمود بیشتری پیدا می‌کند، اخلاق حرفه‌ای است که فرد در حرفه و در ارتباط با اعضای گروه و تیم باید رعایت کند (۳). اخلاق، سازه جداناپذیری از زندگی انسان است. به طور سنتی ورزش منادی رشد و تکامل منش اخلاقی و مردانگی بوده و از همین رو، ذاتاً با اخلاق عجین شده است. بنابراین اخلاق حرفه‌ای در فعالیت‌های ورزشی به معنای توجه به ویژگی‌های مردانگی، رقابت منصفانه و جوان‌مردانه به مفهوم رعایت عدالت و مشارکت در ورزش بر مبنای اعتقادات دینی و قانونی است که شامل شاخص‌های عملکرد و صفات اخلاقی است که قهرمانان در حوزه رشته ورزشی خود از نظر اخلاق حرفه‌ایی ملزم به رعایت آن هستند (۴). با وجود چنین اعتقادی، امروزه شاهد رفتارهای نامناسبی در محیط‌های ورزشی هستیم، لذا توجه به اخلاق حرفه‌ای در میان تمام دست‌اندرکاران ورزش مسأله‌ای حائز اهمیت است (۵). از جنبه‌های اثرگذار در عدم رعایت موازین اخلاقی در ورزش و مسابقات ورزشی، همانا تمرکز صرف بر نتیجه مسابقه و به عبارتی «بردخواهی» است (۶).

هوش معنوی نوعی هوش غایی است و ممکن است در قالب‌هایی مثل صداقت، دلسوزی، توجه به تمام سطوح هوشیاری، همدردی متقابل، بخشش و خیرخواهی معنوی و عملی، راحت‌بودن در تنهایی بدون داشتن احساس تنهایی، سپاسگزاری، فروتنی، دیدگاه کل‌نگر، درستی و صحت، انعطاف پذیری و... مشاهده شود. هوش معنوی نوعی سازگاری و رفتار حل مسأله است که بالاترین سطح رشد را در حیطة‌های مختلف شناختی، اخلاقی، هیجانی و بین فردی شامل می‌شود و فرد را در جهت هماهنگی با پدیده‌های اطراف و دستیابی به یکپارچگی درونی و بیرونی یاری می‌نماید (۷).

یکی از متغیرهایی که در ارتباط با اخلاق ورزشی مورد مطالعه قرار گرفته است، فرهنگ تیمی است. فرهنگ تیمی عبارت است از مجموعه‌ای از ارزش‌ها، باورها، درک و استنباط و شیوه‌های تفکر یا اندیشیدن که اعضای تیم در آن‌ها وجوه مشترک دارند. در حقیقت، کار تیمی تجلی جمع‌گرایی فرهنگی در عرصه عمومی سازمان و مدیریت است. کار تیمی در سطوح مختلف از فرهنگ اثر می‌پذیرد (۸). فرهنگ، نقش مهمی در ادراک همبستگی گروه ایفا می‌کند. برخی تحقیقات نشان می‌دهند که تیم‌های متشکل از اعضا با فرهنگ‌های گوناگون، همبستگی کم‌تری نسبت به گروه‌ها با فرهنگ متجانس دارند (۹).

اعضای تیم از عواملی چون میزان آزادی عمل و استقلال، نوع ساختار، شیوه پرداخت پاداش، صمیمیت، حمایت‌های مدیران و نیز میزانی که مدیریت تیم پذیرای پدیده تعارض است، نوعی قضاوت ذهنی دارند. این برداشت کلی از تیم باعث می‌شود که فرهنگ تیمی با شخصیت آن شکل خاصی داشته باشد. توجه صحیح به فرهنگ تیمی کلید موفقیت یک تیم است و گروه می‌تواند با ارائه صحیح فرهنگ تیمی به سطح عالی پیشرفت نائل آید (۴).

به رغم آنکه ورزش قابلیت این را دارد تا در اکثر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی فرهنگی و علمی ایفای نقش کند، این پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی رو به رو است. چالشی که ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی را هدف قرار داده و به راحتی نمی‌توان از کنار آن گذشت. این موضوع همان از دست

رفتن روحیه و اخلاق ورزشی در جامعه ورزشی است که شامل ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاگران، رسانه‌های گروهی و مدیران باشگاه‌ها می‌شود، لذا رعایت اخلاق حرفه‌ای در عرصه ورزش دارای اهمیت به سزایی می‌باشد (۱۰). در واقع، برای شناخت تیم و رفتارها و عملکرد بازیکنان، شناخت فرهنگ، گامی اساسی و بنیادی است، زیرا با اهرم فرهنگ به سادگی می‌توان تغییرات را تسهیل و جهت‌گیری‌های جدید را در تیم پایدار کرد (۱۱). بر این اساس، شناخت هوش معنوی و فرهنگ تیمی و اقدامات اجرایی در این خصوص می‌تواند رفتار اخلاقی ورزشکاران دانشجو را در تیم‌های ورزشی دانشجویی تحت تأثیر قرار دهد. از این رو مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین هوش معنوی و فرهنگ تیمی با اخلاق حرفه‌ای در بین بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز انجام گرفته است.

مواد و روش‌ها

در این تحقیق توصیفی - همبستگی، جامعه آماری را ۱۸۲ نفر از بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز در سال ۱۳۹۴ که به صورت تمام شماری انتخاب شدند، تشکیل می‌دادند. برای سنجش هوش معنوی از پرسشنامه استاندارد ۲۴ گویه‌ای King و DeCicco (۲۰۰۹ م.) شامل ۴ مؤلفه توانایی تفکر انتقادی وجودی (۷ سؤال)، تولید معنای شخصی (۵ سؤال)، آگاهی متعالی (۷ سؤال) و بسط هشجاری (۵ سؤال) و برای فرهنگ تیمی از پرسشنامه استاندارد Denison (۲۰۰۰ م.) شامل ۶۰ گویه و ۴ مؤلفه درگیر شدن در کار (۱۵ سؤال)، انطباق‌پذیری (۱۵ سؤال)، سازگاری (۱۵ سؤال) و رسالت (۱۵ سؤال) و برای سنجش اخلاق ورزشی از پرسشنامه طالبیان‌نیا و همکاران (۲۰۰۸ م.) شامل ۲۱ گویه استفاده شد (۱۲).

هر سه پرسشنامه در مقیاس پنج امتیازی لیکرت نمره‌گذاری شده است. جهت اطمینان از روایی صوری و محتوای ابزارهای اندازه‌گیری، پرسشنامه‌ها در اختیار پنج نفر از متخصصین حوزه مدیریت ورزشی قرار گرفت و اصلاحات لازم بر مبنای نظر اساتید ارجمند انجام پذیرفت. برای

جدول ۲: نتایج همبستگی بین هوش معنوی و مؤلفه‌های آن با اخلاق ورزشی

متغیر	آزمون	هوش معنوی	تفکر وجودی انتقادی	تولید معنای شخصی	آگاهی متعالی	بسط هوشیاری
اخلاق	همبستگی	*۰/۳۱۱	*۰/۲۵۵	*۰/۲۸۴	*۰/۳۱۴	*۰/۲۷۳
ورزشی	معنی‌داری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

بین فرهنگ تیمی و مؤلفه‌های آن (درگیر شدن در کار، سازگاری، انطباق‌پذیری و رسالت) با اخلاق ورزشی، رابطه مثبت و معنی‌دار وجود داشت (جدول ۳).

جدول ۳: نتایج همبستگی بین فرهنگ تیمی و مؤلفه‌های آن با اخلاق ورزشی

متغیر	آزمون	فرهنگ تیمی	درگیر شدن در کار	سازگاری	انطباق‌پذیری	رسالت
اخلاق	همبستگی	*۰/۳۵۱	*۰/۳۴۱	*۰/۳۳۳	*۰/۳۲۴	*۰/۳۲۱
ورزشی	معنی‌داری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

با استفاده از آزمون رگرسیون، میزان همبستگی مؤلفه‌های هوش معنوی با اخلاق ورزشی برابر با ۰/۳۱۴ و مقدار مجذور R برابر با ۰/۰۹۸ بود. به این معنی که مؤلفه‌های هوش معنوی به میزان ۹/۸ درصد از تغییرات اخلاق ورزشی را پیش‌بینی می‌کند. همچنین میزان همبستگی مؤلفه‌های فرهنگ تیمی با اخلاق ورزشی برابر با ۰/۳۱۴ و مقدار مجذور R برابر با ۰/۱۱۶ به دست آمد و به این معنی که مؤلفه‌های فرهنگ تیمی ۱۱/۶ درصد از تغییرات اخلاق ورزشی را پیش‌بینی می‌کند.

بحث

نتایج تحقیق حاضر نشان داد بین هوش معنوی و مؤلفه‌های آن با اخلاق حرفه‌ای بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج این تحقیق با یافته‌های صیادپلائی (۲۰۱۵) م، کربلائی و همکاران (۲۰۱۵) م، Pant (۲۰۱۴) م، Kaur (۲۰۱۵) م، و Mullen (۲۰۰۳) م و همکاران همسو می‌باشد

اطمینان از پایایی ابزارهای اندازه‌گیری، پرسشنامه‌ها بین ۳۰ نفر توزیع و با استفاده از روش آلفای کرونباخ، پایایی درونی برای پرسشنامه هوش معنوی ۰/۹۲، پرسشنامه فرهنگ تیمی ۰/۹۷ و پرسشنامه اخلاق ورزشی ۰/۹۰ به دست آمد. تعداد ۱۷۵ نفر از افراد مبادرت به تکمیل پرسشنامه نمودند. برای تعیین رابطه بین متغیرهای مطالعه، از آزمون همبستگی پیرسون و برای پیش‌بینی اخلاق ورزشی از تحلیل رگرسیون چندمتغیره و نرم‌افزار SPSS 22 بهره گرفته شد.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله حاصل طرح پژوهشی مصوب دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز می‌باشد. پس از بیان اهداف مطالعه و کسب رضایت شفاهی شرکت‌کنندگان، پرسشنامه‌ها بین آنان توزیع و درباره محرمانگی اطلاعات به آنان اطمینان داده شد.

یافته‌ها

۶۲/۳ درصد بازیکنان مرد و ۳۷/۷ درصد آن‌ها زن بودند. همچنین بیشتر بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز در رده سنی ۲۱ تا ۲۵ سال قرار داشتند (جدول ۱).

جدول ۱: توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان بر اساس سن و جنسیت

متغیر	(درصد) تعداد
مرد	۱۰۹ (۶۲/۳)
زن	۶۶ (۳۷/۷)
زیر ۲۰ سال	۳۱ (۱۸)
۲۱-۲۵ سال	۱۲۷ (۷۲)
۲۶-۳۰ سال	۱۷ (۱۰)

بین هوش معنوی و مؤلفه‌های آن (تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، آگاهی متعالی و بسط هوشیاری) با اخلاق ورزشی رابطه مثبت و معنادار وجود داشت (جدول ۲).

۱، ۹-۱۱، ۱۳)، اما با یافته‌های سلیمانیان و همکاران (۲۰۱۶) م. همخوانی ندارد (۱۴). یکی از دلایل این ناهمخوانی می‌تواند ناشی از تفاوت در جامعه آماری و وجود تفاوت در فرهنگ‌های مختلف باشد. از سوی دیگر، مربیان و سایر اعضای تیم افرادی هستند که جو اخلاقی تیم، بر اساس معیارها و رفتارهای آنان شکل می‌گیرد و احتمال بروز رفتارهای پرخاشگرانه در ورزشکاران، بر اساس معیارهای درک‌شده پرخاشگری قبلی تیم و خواسته‌های مربی وجود دارد، پس هر چه معیارهای قبلی تیم و مربیان بیشتر از کدهای اخلاق حرفه‌ای پیروی کند، احتمال بروز رفتارهای پرخاشگرانه، خارج از قوانین مسابقه، توسط این افراد کم‌تر خواهد بود. عکس قضیه نیز صادق است؛ مربیانی که به دنبال کسب نتیجه برنده به هر قیمتی باشند، این رفتار خود را به جامعه تحت پوشش خود (ورزشکاران) منتقل نموده و موجبات کج‌خلقی و بروز رفتارهای ناپسند در بین ورزشکاران را فراهم خواهند نمود. به نظر می‌رسد که هر چه ورزشکاران به هوش معنوی که متأثر از مسائل معنوی و امور متعالی است، اشراف بیشتری داشته و خود را با آن تطبیق نمایند، دارای حسن اخلاق و رفتارهای شایسته خواهند بود.

Hofstede معتقد است که هوش معنوی نسبت به آموزش غیر دینی و دانش واقع‌بینانه، با شهود، نگرش و خردمندی، رابطه نزدیک‌تری دارد. ماهیت غیر اختصاصی و کل‌نگر آن ادراک فرد را گسترش می‌دهد و آن را عمق می‌بخشد. این امر به غنی‌سازی روابط و بهبود کار روزمره کمک می‌کند. علاوه بر این، حرکت به سمت خودشکوفایی و رشد معنوی، بیشتر به هوش معنوی مربوط می‌شود تا نیاز به کنترل خود و پایبندی به آیین و رسوم. به نظر می‌رسد افرادی که هوش معنوی یکپارچه دارند، ممکن است سبک زندگی متفاوتی داشته باشند. بنابراین هوش معنوی در صورت وجود در یک گروه یا افراد دارای کار مشترک، می‌تواند تأثیرات مهمی در رفتار اخلاقی داشته باشد، به خصوص از آنجایی که هوش معنوی بر رعایت معنویات تأکید دارد، می‌تواند اخلاق را در میان ورزشکاران کارآموز ترویج دهد (۱۵). بنابراین زمانی که یک ورزشکار برای خود، معنایی از هدف زندگی متعالی (مؤلفه

تولید معنای شخصی) داشته باشد و بتواند در این رابطه تناقضات لازم را رفع نموده (مؤلفه وجود انتقادی) و یک معنی واضحی از عالم وجود (مؤلفه آگاهی متعالی) را برای خویش تعریف نماید و آن را توسعه دهد (مؤلفه بسط حالت هوشیاری)، در اخلاق ورزشی نیز سرآمد بوده و تلاش خواهد نمود که آن را در زندگی ورزشی پیاده نماید. به این ترتیب، ورزشکارانی که در رفتارهای روزمره تدبر و اندیشه نموده و برای آن هدف و معنا قائل هستند، متمایل به حالت هوشیاری معنوی بوده و اخلاق حرفه‌ای را رعایت می‌نمایند (۱۶).

نتایج تحقیق نشان داد که بین فرهنگ تیمی و مؤلفه‌های آن با اخلاق حرفه‌ای در بازیکنان تیم‌های ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج این تحقیق با یافته‌های You Kang-Won (۲۰۱۳ م.) و گل محمدی (۱۳۹۴ ش.) و زرگر (۱۳۹۴ ش.) همسو می‌باشد (۱۷-۱۹)، ولی با یافته‌های سلیمانیان و همکاران (۱۳۹۳ ش.) همخوانی ندارد (۱۴). این ناهمخوانی می‌تواند ناشی از تفاوت در جامعه آماری و وجود تفاوت در فرهنگ‌های مختلف و روش نمونه‌گیری باشد. پایبندی به ارزش‌ها و باورها فرد را به رعایت رقابت منصفانه سوق خواهد داد. بر این اساس، تیم‌های اثربخش افرادشان را با هماهنگی فعالیت‌های سازمانی (مؤلفه سازگاری) توانمند می‌سازند، تیم را بر محور گروه‌های کاری تشکیل می‌دهند و یکپارچگی درونی و بیرونی بین آن‌ها (مؤلفه انطباق‌پذیری) ایجاد می‌نمایند. همچنین قابلیت‌های منابع انسانی را در همه سطوح توسعه (مؤلفه درگیرشدن در کار) می‌دهند و با روشن‌ساختن مأموریت و چشم‌انداز سازمانی و ترسیم اهداف عملیاتی و راهبردی (مؤلفه رسالت) اعضای تیم را به کارشان متعهد می‌سازند و ورزشکاران خود را به عنوان پاره‌ای از پیکره تیم احساس می‌کنند. ورزشکاری که با فراغت خاطر در عملی که در آن درگیر است، باقی مانده و از حواشی ورزشی دور باشد، در اخلاق ورزشی نیز سرآمد خواهد بود. به لحاظ نظری، تیم‌هایی که اغلب اثربخش هستند با ثبات و یکپارچه بوده و رفتار افراد از ارزش‌های بنیادین نشأت گرفته است. رهبران و پیروان در رسیدن به توافق مهارت یافته‌اند، حتی زمانی که دیدگاه متقابل دارند و فعالیت‌های تیمی به

خوبی هماهنگ شده است. تیم‌هایی با چنین ویژگی‌هایی، دارای فرهنگ قوی و متمایزند و به میزان کافی بر رفتار افراد نفوذ دارند.

یافته‌ها نشان داد که مؤلفه‌های هوش معنوی و مؤلفه‌های فرهنگ تیمی می‌تواند تغییرات اخلاق ورزشی را پیش‌بینی نماید. این یافته با یافته‌های گل‌محمدی (۱۳۹۴ ش.) همخوانی دارد (۱۸). به این ترتیب، یک تیم ورزشی، می‌تواند با افزایش هوش معنوی، اخلاق ورزشی را در بین ورزشکاران گسترش دهد. از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به عدم کنترل وضعیت اقتصادی و اجتماعی، و وضعیت روانی شرکت‌کنندگان در مطالعه اشاره نمود. پیشنهاد ما برای مطالعات بعد عبارت از بررسی ارتباط هوش معنوی با متغیرهای دیگر مانند خلاقیت و پیشرفت و نشاط در تیم، و نیز بررسی عوامل بازدارنده هوش معنوی و فرهنگ تیمی در میان بازیکنان می‌باشد.

نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان داد که بین هوش معنوی و فرهنگ تیمی با اخلاق حرفه‌ای بازیکنان تیم‌های ورزشی ارتباط معنی‌دار وجود دارد، لذا پیشنهاد می‌شود که مربیان تیم‌ها با مطالعه عمیق کتب دینی (در ارتباط با معنویت و کار ایثارگرانه) و به کارگیری آن در حرفه خود، معنویت و اخلاق ورزشی را در میان بازیکنان و محیط‌های ورزشی ترویج دهند. همچنین با ایجاد جو اخلاقی مناسب در باشگاه‌های ورزشی، باعث شوند تا بازیکنان بتوانند حمایت مدیران تیم احساس نموده و فرهنگ کار و رفتار تیمی را ارتقا دهند.

تشکر و قدردانی

از بازیکنان شرکت‌کننده و تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، تقدیر و تشکر می‌گردد.

References

1. Karbalaei S, Abdollahi A, Abdullah S. Machiavellianism and Spiritual Intelligence as Predictors of Waste-Prevention Behaviors among Malaysian University Students. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities* 2015; 23(3): 623-638.
2. Gorbanzadeh L. The impact of Spiritual Intelligence on Employees performance in organization. Bojnourd: Master's Thesis, Islamic Azad University, Bojnourd Branch, 2012. [Persian]
3. Arshadi N, Piria'i S. Employees trust propensity, supervisors' trustworthiness & interpersonal trust as antecedents of workplace deviance. *Quarterly Journal Career Organization Couns* 2012; 4(13): 83-100.
4. Soltan Hossieni M, Mousavi Z, Abedi A, Sayad Talayi A. The Relationship between sports ethics and beliefs as one of the determinants of spiritual intelligence. *Studies of Islam and Psychology* 2011; 5(8): 99-110. [Persian]
5. Arasteh H, Jahed H. Observing ethics in universities and higher education centers: An alternative for improving behaviors. *Science Cultivation* 2011; 1(2): 31-40.
6. Stevens JW. Perception of counselor ethical behavior: A quantitative look at dual relationships in Maine. USA: Capella University; 2008.
7. Riahi B. Evaluating the performance of the organization based on business excellence model. *Journal of Administrative Change* 2006; 7(47): 7-16.
8. Wright N, Drewery G. Cohesion among culturally heterogeneous groups. *Journal of American Academy of Business* 2002; 2(1): 66-72.
9. Sayad Talayi S. Relationship between spiritual intelligence elite athletes with sports ethics, handball, water polo, basketball and karate clubs in Isfahan. MA thesis, Isfahan University, School of Sport Science and Physical Education; 2009. [Persian]
10. Kaur D, Sambasivan M, Kumar N. Impact of emotional intelligence and spiritual intelligence on the caring behavior of nurses: a dimension-level exploratory study among public hospitals in Malaysia. *Applied Nursing Research* 2015; 28(4): 293-298.
11. Pant N, Srivastava SK. Effect of spiritual intelligence on mental health and quality of life among college students. *ZENITH International Journal of Multidisciplinary Research* 2014; 4(8): 208-215.
12. Talebiyan Nia H, Mozafari A, Mortezaee B. The study of the status of development of ethical behavior in the national championship sport and the presentation of the strategy. *Journal of Motion* 2008; 37: 171-191. [Persian]
13. McMullen B. Spiritual intelligence. *Student British Medical Journal* 2003; 11: 43-86. Available at: <http://www.student.bmj.com/issues/03/03/careers/60>.
14. Soleimani Z, Mahdizadegan I, Namazzizadeh M. The impact of perfectionism, team norm and ethical atmosphere on aggressive behaviors in basketball players. *Journal of Sport Management and Action Behavior* 2016; 12(23): 145-126.
15. Hofstede G, Bond MH. The Confucius connection: From cultural roots to economic growth. *Organizational Dynamics* 1988; 16(4): 5-21.
16. Ghobari B, Salimi M, Soleymani M, Nurimoghaddam S. Spiritual Intelligence. *Journal of Modern Religious Thought* 2007; 3(10): 125-147. [Persian]
17. You Kang-Won. The relationship among coach's leadership style, team culture, and performance in university soccer teams in Korea. USA: The University of New Mexico; 2013.
18. Golmohamadi Z. The impact of organization culture with sports ethics. MA thesis, University of Management; 2015. [Persian]
19. Zargar P. The impact of organization culture with sports ethics of athletes. MA thesis, Islamic Azad University, Tehran: Department of Management; 2015. [Persian]